

**Бабин Ден**

*П.П. Сисето трябва да напише приказка за мистериозното изчезване на Керпеденя. В съспенса трябва да има баби акушерки, писани каруци, карабунарско, млади майки, смъкнати потури, караконжулчета - ъф корс!, карабунарско, преспи, БТР - поне един, ловна дружина с гончета, карабунарско и т.н. Мезетата по неин вкус*

Над селото валеше снят. Не, не валеше, просто някой беше объркал молитвите и сега небесната канцелария беше отпуснала всичко недодадено от миналите години. Ангелчетата бяха като същински дяволи, сипвайки белите кристалчета с кофе, сякаш се опитваха да запълнят пропастта до селото. А то седеше сгушено на стърмния склон, и само коминчетата пушеха като лулите на старците лятоска пред кръчмичката. Сега хоремагът беше заринат почти до первазите на прозорците на таванския етаж и затова пушачите, които искаха да изпият по един тютюн, бяха гонени да го правят навън. Не се ли върнеха до две минути, малка дружинка се въоръжаваше с лопати и отиваше да спасява отдалия се на порока. Не беше шега работата, пъртините между къщите се засипваха за часове, а за пътя към селото никой и не мислеше.

Кръчмарят чувстваше една смътна тревога. Дядо Мето седеше в обичайния си ъгъл с обичайната си компания, но беше нещо угрижен, а не би трябвало. Всички знаеха, че от ден на ден дядо Метовата снаха трябва да му роди първото внуче, което отдавна се чакаше. Метовият син беше на гурбет и беше счупил телефоните през последните дни да уговаря жена си да слезе в града, но никой не се решаваше да кара по заледените планински рътвини, които в околността минаваха за пътища. Даже баба Мехмедовица, селската акушерка, известна с това, че предпочиташе сигурността на болницата пред спокойството на домашните раждания, беше поклатила глава, че няма да докарат булката и бебето до града, поне не едното в другото. Надеждата беше, че още имаше някакъв мижав медицински хеликоптер в районното градче, който можеше да бъде извикан.

- Какво си се умислил, бай Мето? – рече направо Рюшдю и бодна едно парче суджук.
- Времето гледам, Рюшде, дали ще дойде хеликоптеро, ако го повикаме! Това не е като пъртина да прави, ама и на площада вече не може да кацне.
- Това ли е проблемът? Ми ей сега ще го оправим! Кръчмарю, дай по едно карабунарско на момчетата и грабвайте лопатите! Не може така бай Мето да се тревожи!

Момчетата бяха на средна възраст около шейсет и петте, но юнашки гаврътнаха карабунарското и нарамиха импровизираните лопати. За половин час площадчето светна до паветата. Снегориначната бригада се върна около бумтящата печка за по още едно вино. Тамън бяха се стоплили и на вратата се потропа. Не беше време да се оставя някой да тропат отвън, пък и само жените тропяха на вратата на кръчмичката. Кръчмарят отвори и видя най-малката Рюшдюва снаха, замотана в шамията си като бедуин в Сахара през пясъчна буря. Само зелените очинки на младата жена светеха уплашено.

- У нас телефонът също не работи, а баба Мехмедовица рече да се обадим за въртилетора! - изстреля ледената фигурка. – Вашият работи ли?

Кръчмарят я дръпна вътре в топлото и забърза към тезгяха. На никой не му беше идвало на ум да проверява телефона, който беше една антика, закачена на стената. Мъжът свали слушалката и устните му побеляха – сигнал нямаше.

- Момчета, някой помни ли как се работи с радиостанцията?
- За помнене – помним, ама тя радиостанцията не работи от преди две години, като се срути вишката. Помниш, идваха онези идиоти за мобилните телефони, накичиха я като коледна елха и тя падна, после никой не я дигна. Що ти трябва радиостанция на теб пък сега.
- Телефоните са прекъснати, а трябва хеликоптер.

Мъжете наскачаха. Започнаха бурни дебати дали някой може да стигне до най-близкото село по-надолу, но това си бяха десетина километра в бурята, пък и нямаше гаранция, че там телефоните работят. Дори и да работеха, вероятността че хеликоптерът ще излети в такова време беше много малка. Рюшдювата снаха плачеше и триеше зачервеното си носле с някаква подгизнала кърпичка. Тя беше малката сестра на бай Метовата снаха и виждаше, че работата върви на зле.

Сред какофонията се чу удар по тезгяха, от който чашите звъннаха, а дъските изохкаха. Мъжете утихнаха и се втренича в бай Демир. Той беше местният ковач, единственият ковач в селото, и нито подковите, дето ги ковеше, нито думите му на две се чупеха.

- Не е работата надолу, а нагоре! Хеликоптер няма да ни пратят, а и да дойде, не може да излети в тая буря, ще станат зян и момчетата, и булчето! Най-добре да пратим за помощ при онези момци горе, до на брат ми къшлата. Те ще дойдат с транспортъора, както дойдоха преди пет години за тати, и ще оправят работата.
- Бай Демире, ама до там са пак десет километра, ама нагоре по бърдото, времето е кът! Човек доде стигне...
- Кой е рекъл, че човек ще пратим? Имам горе на чердака на ковачницата два караконджула, ей сегичка отиват, хем ще поостанат на гости на батините домашни. Ти, моме, тичай у дома, речи, пращат за помощ, да не се притеснява булчето. Тя е първескиня, те тези работи бавно стават, айде!

Момето пхна в джоба на якето си кърпата и се завтече. Ковачът погледна вътре в огнището и свирна. Оттам падна малка черна топка косми. Той я тръсна и две живи черни оченца се ококориха.

- Стига спа! Иди да извикаш онези двамата от моя чердак. И да им кажеш да бързат!

Таласъмчето кихна и се изтърколи през вратата, оставяйки след себе си избледняваща черна диря. Бай Мето държеше главата си в двете си черни от тютюневия катран ръце.

- Що я слушах аз снахата, що я слушах! Трябваше да ги натоваря на писаната каруца с бабата – и в града! Ама не щяха и двете, орталъка опищаха, къде съм ги пращал на вярна смърт, ако ще се мре, поне да е у дома. Е, сега точно така и ще вземе да стане, синът какво ще прави!

- Не говори така, бай Мето, ще дойдат момчетата, ей-го къде е десет километра, за хората е много, ама караконджулът затова е караконджул, като хукне по преспите, умора няма! Емре ще отиде веднага, нямай грижа! Кръчмарю, дай тук едно вино, ама от карабунарското, да му се отпусне сърцето на бай Мето!

Виното просветна в червено в чашката и помогна малко. Вратата едва не се откачи от пантите, когато двата караконджула на ковачът влетяха като вихър. И двата имаха вързани по едно ярко червено шалче връз косматите вратове, или поне там, където по идея трябваше да са им вратовете.

- Що сте ми нарязали дедовия пояс, вие двамцата! На кой казвах оня ден да не яде горещи въглени, а после да не ближе сняг, а, ама кой да слуша! Значи, летите сега до Емре, обяснявате, че булчето на Метовия син ражда, а баба Мехмедовица иска подкрепление, да дойдат с транспортъора. Друм да ви види, а като донесете вестта, единият да се върне да доложи, че е свършена работата! Другият да лети след транспортъора, да не кривнат, че какво време е! Хайде, докато я свърша тая чаша, единият да се е върнал! А за пояса ще си говорим пак!

Караконджулите понечиха да кажат нещо, но само изхъркаха, единият махна с ръка и повлече другарчето си навън. Мъжете се изсипаха да гледат как излитат като огромни прилепи в бялата виелица.

- Много ги кориш ти твойти караконджули, дали ще отидат? – косеше се бай Мето.
- Ще отидат и още как ще отидат! Иначе знаят, няма пепел за въргале, няма нови стоманени нокти, няма лисичи кожи за креватите на чардака лятото. Уж нечиста сила, ама иначе редовно ги пере бабата в коритото, после ги драчи с дарака дето го използва да си драчи вълната за халищата, малката, като дойде лятото, все им връзва панделки, ако не успеят да се заврат някъде на тъмно. Миналата година беше сплела единия на африкански плитчици, три дни отидоха и една кофа сметана, доде го разплетем, пък после пране, пък съхнене на сянка да не се спаружи. Ама иначе са кротки, като трябва да се помпи духалото, като хали са!
- Ако стигнат, хаир ще им сторя, бабата мойта халища ще им изтъче, китни, меки и топли, задето са мръзнали днеска!
- О, така става, те най обичат „Мечата стъпка“, ама да ги направи различни, едното бяло с черни стъпки, а другото черно с бели, та да не се карат, че като се хванат за космите, стой та гледай! Миналата пролет нещо ги беше прихванало, та бяха скрили най-големия керпеден, ама ще ти го разкажа друг път!

Командирът на местното поделение беше пред пенсия и затова гледаше спокойно на службата. Пък и нямаше какво да се прави друго – няколкото войничета бяха от съседните села, родителите им редовно хранеха не само тях, но и целия офицерски състав, който се състоеше от командира и двама старшини, навън зимата не даваше и пиле да прехвъркне, камо ли някой да се промъкне

през границата. Пък и за какво им беше да се промъкват, от другата страна живееха роднини, ако нещо станеше, нарушителите щяха да ги бият и от двете страни за нарушаване на спокойствието. От време на време някой заблуден кон или магаре минаваше границата, след него идваше сайбията му да си прибере животинката, с армаган. Реципрочното поделение от другата страна на кльона се ръководеше по същия начин от връстник на Командира и процедираше по същия начин. Толкова близо до Бога не стигаха политици нито от едната, нито от другата страна, дори по изборни времена – селцата бяха пренебрежимо малки. Изобщо рядко някой стигаше толкова високо в планината без да му се налага. Затова Командирът се надигна лично да посрещне заснежената фигура крачеща през плаца.

- Бай Емре, какво се е случило? – попита Командирът след като изтръска колкото можа прясната от възрастния човек.
- Помощ трябва, синко, на съседа на брат ми снахата е тръгнала да ражда, ама баба Мехмедовица мисли, че нещо не е наред, телефонът не работи, няма как да извикат ероплана, пък и той няма да лети, та вие да отидете!
- Ама ние нали знаеш, че доктор нямаме, кога трябва, отиваме при вашата баба.
- За доктора знам, ама няма кой друг да може да мине преспите, само вашите машини стават. Хаир ще сторите! Аз тук съм ви донесъл една дамаджанка за стопляне по пътя, да не мислиш, че така ще ви пращаме, пък и знаеш бай Мето, той няма да остане длъжен.

Командирът познаваше бай Мето, кой не го познаваше, ако беше пушач. Такъв тютюн и на испанската кралица можеше да се предложи без да се срамиш, но и да не беше, негови хора бяха, то от държавата май само той присъстваше в околността. Проблемът беше, че от трите бронетранспортъра беше останал един в движение, другите два бяха за украса на това, дете лятото минаваше за плац. За късмет този, дете беше останал, беше всъщност линейката. Командирът остави бай Емре и отиде да търси Мюмюнчо.

Мюмюнчо нещо ковеше на една маса в кухнята. Там беше най-топло и момчетата си бяха примъкнали кой каквато занимавка имаше. Двама дълги и слаби като вейки близнаци играеха тенис на маса и нали си бяха братя и си знаеха номерата – играта можеше да е безкрайна, защото всеки отгатваше действията на другия преди той да е праснал топката. Четирима играеха на карти, двама табладжии нещо се караха дали е било чист епек или е било на калъч. Само Мюмюнчо съсредоточено ковеше ли ковеше и не обръщаше внимание на шума наоколо. Той такъв си беше. Захванеше ли се с нещо, диви коне не можеха да го откъснат. Беше дребничък, черничък като главня, но като шофьор по местните пътища – равен нямаше. Там, където можеше да мине коза, Мюмюнчо можеше да прекара БТР. Нали беше местен, знаеше всички пътечки, всички долчинки, през които можеше да се мине и къде не можеше. Ако някой можеше да стигне някъде през бурята, това беше той.

Натовариха с триста зора родилката и баба Мехмедовица в бронетранспортъорната линейка и Мюмюнчо потегли към града с възможно най-голяма скорост. Командирът многозначително му беше намекнал, че ако на него не му се наложи да участва в акушерската мисия, Мюмюнчо ще получи седмица в къщи при жена си. Даже две, рече Командирът десет минути след търгването.

Но защо на бай Демир караконджулът така отчаяно му махаше да завие към долчинката, това беше отклонение от абсолютния път? Може би живинката знаеше нещо, Мюмюнчо им вярваше, колко пъти бяха си премълчавали техните домашни таласъми кой е изпил каймака на млякото. Той свърна от пътя в гората.

Наколко преспи му замахаха да спре и Мюмюнчо наби спирачки. Преспите се отърсиха и под тях се показва ловна дружинка от шестима човека и две гончета! Но какво правеха тук, на километри от каквото и да било населено място, ако не се броеше селото, което не знаеше за тях?

- Чакай, Командире, може да не са хора това! – Мюмюнчо знаеше доста за горските духове.
- Как да не са, ловци са, виж им кучетата примрели от студ! Дано са само тези, че място нямаме!

Споменаването на кучетата успокои Мюмюнчо и той отвори люка, макар и предпазливо.

- Дано имате място за стопаджии вътре, щото сме измръзнали! Загубихме се! – радушно го приветства едни от ловците.
- Родилка караме за града! Колкото влязат – влязат, останалите ще вземат външните носилки.
- Още ли искате да се качвате, момчета? – попита друг ловец.
- Как няма да искате, да не искате да вървите пеша, пак ще се загубите! Като е жена, та какво! – Мюмюнчо беше на път да се засегне сериозно.
- Не, моето момче, не е това. Ама тук имаш един завеждаш централната клиника по акушерство в областния град, един шеф на частна АГ клиника, двама хирурзи и един офталмолог, този, който задава глупави въпроси, е инженер за кадем. Та то си е като на работа. Ако свалим потурите, ще се поместим всичките, заедно с кучетата. Айде, акушерите първи, след тях гончетата.

Селото не беше далеч, но бронетранспортърът пристигна с един пътник в повече. По-точно пътничка, която кръстиха подобавашо Карделен. Щастливият дядо Мето дотърколи специално запечатаното карабунарско, баба Метовица свика всичките си дружки на точене на баници и баклави, Мюмюнчо беше награден с една допълнителна седмица отпуск, та му станаха три, и това без да се брои, че той и Командира бяха окичени със суджуци и други благинки като злополучната кула с антени. На Мюмюнчо неговата си полагаема част вино си му я дадоха в дамаджанката на бай Емре, после да не се връща да носи съдинка. До зори кръчмата не утихна, затова и никой не разбра кога бурята всъщност свърши. На сутринта пекна слънце, телефонната връзка се възстанови, болницата прати хеликоптер да си прибере шефа, когото вече го бяха отписали, и компанията му барабар с гончетата.

Командирът подпираше дрънчащата си на карабунарско глава, тъпчеше лулата си със златисто-кафяв тютюн и се опитваше да проумее нещо. Математиката не му излизаше. Той дръпна два пъти упоително синкавия дим и отиде да види Мюмюнчо преди той да си отиде у дома.

- Слушай, а как бай Емре е разбрал, че снахата на бай Мето ражда, като телефоните не работеха?
- Може да му са се обадили преди да прекъсне връзката и той да е дошъл.
- Да, ама телефоните не работеха от сутринта.
- Може някое караконджулче да е дошло да му каже! – засмя се Мюмюнчо с два реда бели зъби.
- Да бе да, ти с твоите приказки! Я бягай в къщи да ги разказваш на малките деца! – поклати с пръст Командирът, защото клатенето на глава му беше противоположно. Карабунарското не даваше. Време беше за едни хаш, дето казваше състудентът му Антраник навремето. С много чесън и люта чушка!